

**Commentariorum ac disputationum, in tertiam partem divi
Thomae tomi quinque**

Priorum vigintisex Quaestionum eius Partis expositionem complectens

Suárez, Francisco

[Köln], 1617

Sectio quarta. Vtrum forma accidentalis possit vniri Verbo hypostatice.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93775](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93775)

se accidens simul per se esse, & inherere: pari ergo ratione hæc forma actu informans, non videtur per se capax propriae unionis hypostaticæ, sed tantum in toto, seu ratione totius naturæ. Et hæc sententia est satis probabilis, quamvis opposita etiam possit probabiliter defendi, eo modo, quem statim subiiciam.

Secundo ergo potest conclusio intelligi de forma substantiali, separata à materia, & per se constituta, & sic, de anima rationali omnino certum, & de fide est, separatam posse uniri hypostatice Verbo: ita enim in triduo factum est, quia illa, natura sua, est per se subsistens, quod vero illa non subsistat, ut perfecta natura, sed ut pars tantum, & consequenter quod eius subsistentia naturalis imperfecta sit, & quasi partialis, non impedit quin Verbo uniri possit, quia illa imperfectio est per accidens ad rationem subsistentiæ, ut sic, & solum se tenet ex parte ipsius naturæ. Et hinc probabilius concluditur, idem fieri posse de potentia absoluta in quacunque forma substantiali, si per se conseruetur extra materiam, ut omnes fieri posse concedunt, multo facilius quam accidentia conseruetur extra subiectum. Et ratio est, quia forma substantialis sic separata haberet modum per se existendi, qui modus substantialis esset, atque adeo eiusdem rationis cum subsistentia: quamvis ergo hæc forma natura sua non sit subsistens, tamen de potentia absoluta separata est capax vere subsistentiæ, ergo eadem ratione posset uniri hypostatice Verbo. Et hinc fit, si eadem forma in diuersis locis constituitur, posse in vno actu informare materiam, in alio vero per se esse, vel hypostatice assumi. Addo denique, quia forma vel natura assumpta non omnino per se est, sed habet modum unionis ad personam assumentem, ideo probabile esse, hanc unionem non ita repugnare cum actuali informatione materiæ, sicut repugnat modus per se essendi, & ideo probabile est, hanc formam hoc ipso quod capax est huius unionis hypostaticæ, posse ad illam assumi, etiam si actu informet, quamvis fortasse propriam subsistentiam, seu per se existentiam habere non possit, dum actu informat, in eodem scilicet tempore, & loco, &c. Sic enim supra dicebamus, non posse eandem naturam simul per se esse, & uniri alteri personæ, quamvis possit simul duabus personis uniri: & hoc modo potest facile defendi prior sensus huius conclusionis.

Dico tertio, Pars integralis, ut cor, caput, &c. assumi potest line alijs partibus. Hæc conclusio intelligi debet de parte actu unita, nam si sit actu diuisa, iam non est pars, seu aliqua completa natura, unde non est dubium quin possit assumi. Probatur ergo conclusio, quia hæc pars subsistit in toto, saltem partialiter, habet enim suam partialem modum per se essendi, qui solum propter continuationem cum alia parte, non est integra subsistentia, ergo potest illa pars uniri Verbo, & amittere illum partialem modum per se essendi: & Verbum poterit terminare, & quasi sustentare partem illam, non terminando reliquas. Neque propterea Verbum esset pars, sicut nec dicitur esse anima, aut sanguis, quia denominatio partis non est denominatio suppositi, sed naturæ incompletæ. Neque etiam subsistentia Verbi denominaretur partialis, quia ipsa non continuaretur, nec per se uniretur cum subsistentia aliarum partium; sed solum esset subsistentia vnus partis, quæ continuaretur, & uniretur cum alijs partibus, ad componendam vnā naturam, non ad componendam partem subsistentiam.

Contra hæc conclusiones nullas video obiectiones: aliquid momenti, & ideo prætermitto nonnulla, quæ hic inculcari possent, sunt enim parum vtilia, & non difficile expediti possunt præceptis his, quæ dicta sunt.

Utrum forma accidentalis possit uniri Verbo hypostatice.

DVobis modis intelligi possunt accidentia assumi, vno modo proxime, & per se, ita ut vel immediate existant per ipsammet existentiam personæ assumentis, vel saltem ipsum Verbum per se terminet aliquo modo immediate & proxime existentiam ipsorum accidentium. Secundo modo possunt assumi tantum mediate, quia videlicet insunt in natura assumpta, quamvis non habeant immediatam aliquam unionem cum Verbo: & hic modus vocari potest, ut supra quæst. 2. dicebamus, unio in hypostasi, prior vero secundum hypostasim, de unione ergo in hypostasim non est dubium, quin sit possibilis, quia de facto ita fuit in Christo, ut infra dicitur: questio ergo hic est de unione secundum hypostasim, & communiter tractatur de accidente separato à subiecto, & hoc sensu prius definitur, & inde facile constabit, quid dicendum sit de accidente actu inherente.

Prima ergo sententia affirmat, posse Deum sibi hypostatice unire accidens separatum à subiecto. Ita tenet Marfil, in 3. quæst. 3. art. 1. quamvis sub dubio. Idem Almain, dist. 2. quæst. 3. Maior, quæstion. 3. Gabriel, distinct. 1. quæst. 2. art. 2. ad 7. dicit, si Deus potest assumere irrationalem naturam, posset etiam assumere accidentalem. Fundamentum est, quia accidens separatum habet modum per se essendi, similem subsistentiæ, ergo potest Deus accidens sibi unire ad suppleendum illum modum, non per inherentiam, sed per modum hypostaticæ unionis, sicut enim sustentare accidens, nullam imperfectionem dicit in sustentate, sed supponit potius perfectionem. Nec potest facile assignari repugnantia, vel implicatio, quam hic modus inuoluat. Et confirmari hoc potest in opinione eorum, qui existimant hanc unionem fieri ad existendum: si enim Deus facit, ut anima existat existentia increata, cur non poterit facere, ut eadem albedo existentia existat? Neque enim propterea existentia diuina fieret accidentalis, sicut neque sit existentia creata, aut materialis, etiam si formam creatam, vel materiale assumat. Nec sequitur in eo casu Deum denominari album, vel quid simile, sicut nec denominatur animagens: etiam si animam hypostatice unitam habeat: quia illa denominatio sumitur à forma, ut in informante, vel inherente, non ut subsistente. Neque etiam diceretur albedo, quia hoc est nomen naturæ, non suppositi, sicut supra in simili dicebamus.

Nihilominus probabilius mihi videtur, formam accidentalem non posse uniri hypostatice Verbo. Hanc sententiam tenet Basolis in 3. distinct. 2. quæst. 1. artic. 2. & Palacios, q. 1. qui afferunt plures rationes, quibus omittis, ita breuiter illam probabo, quia in primis non potest forma accidentalis assumi ad existendum existentia Verbi, quia hic modus unionis omni naturæ repugnat, tam accidentali, quæ substantiali, ut infra quæst. 17. late probabitur: quamquam fortasse quoad hoc non sit specialis repugnantia in forma accidentali, ut quædam confirmatio supra facta probabiliter ostendit. Deinde accidens existens, non potest quoad modum existendi terminari subsistentia diuina: quia quamvis accidens separatum per se aliquo modo constituitur, tamen ille modus per se essendi, non est vera subsistentia, sed est modus in se accidentalis, quia entitas accidentalis non est capax modi substantialis, ergo forma accidentalis est omnino incapax subsistentiæ, & consequenter etiam est incapax substantialis unionis, ergo non potest ad illam fieri unio secundum subsistentiam, quæ intrinsece, & essentialiter substantialis est. Et confirmatur, & explicatur varijs modis. Primo, quia accidentis

ciens non potest vniri ad componendum vnum A
per se, & multo minus ad componendum vnam per-
sonam: at verò vno cuiuscunque naturæ creatæ cū
Deo, tantum esse potest per modum vnius substanti-
æ, vel personæ. Secundo, quia substantia non potest
vlla ratione poni in alio per modum inherētis,
quia hoc pugnat cum natura substantiæ, quæ omni-
no est incapax tales modi essendi (& ideo licet hu-
manitas sit in Verbo diuino, non tamen inherendo,
sed alio modo accommodato substantiæ) ergo pari-
ratione natura accidentalis non potest trahi ad sub-
stantiæ. Tercio intelligi non potest, punctum im-
mediate terminare corpus, & superficiem, quia non
est proportio, nec capacitas, ergo simili modo, &c.
Et per hæc satisfactum est fundamento contrariæ
sententiæ, iam enim ostensum est hypostaticam v-
nionem repugnare accidenti, quia non est capax sub-
stantialis vnionis. Quod autē ibi dicitur sustentare
perinere ad perfectionem: respondetur hoc esse
quoddam commune, & analogum, quod in re po-
ni non potest, nisi in aliqua specie, seu particulari mo-
do sustentandi: ita ergo vnum sustentet aliud per mo-
dum subiecti, imperfectum quid, & potentiale esse
necesse est, & ideo non potest hic modus conuenire
diuinæ personæ: ita autem sustentet per modum sub-
positi, est quidem hic perfectus modus, excedit ta-
men imperfectam naturam accidentis, quæ non est
capax illius: alius autem modus sustentandi, qui sit
per veram vnionem, & intrinsecam, nec intelligi,
nec fingi potest.

Et ex his à fortiori colligitur, accidens actu inhæ-
rens suffecto multo minus posse immediate vniri
personæ diuinæ, quia & ratione imperfectæ naturæ
non est capax huius vnionis, vt dictum est, & ratio-
ne actualis inhærentiæ, habet maiorem quandam
repugnantiam cum huiusmodi vnione.

Q V Æ S T I O V.

De modo vnionis ex parte partium huma-
næ naturæ, in quatuor articulos
diuisa.

Inde considerandum est de assumptione par-
tium humanæ naturæ.

Et circa hoc queruntur quatuor.

Primo, vtrum filius Dei debuerit assumere
verum corpus.

Secundo, vtrum assumere debuerit corpus terrenum scilicet
carnem & sanguinem.

Tercio, vtrum assumpsit animam.

Quarto, vtrum assumere debuerit intellectum.

R Estotaquam in hac quæstione D. Thom. tractat,
fere explicata fuerat quæstione præcedenti, so-
lum enim ostendit partes phicas, & essentielles hu-
manæ naturæ assumptas fuisse à Verbo quod fere ex
superioribus constabat: quia non poterat humana
natura assumi, nisi conlās ex partibus essentialibus,
tamen D. Thom. ad refellendos aliquos errores, &
vniuscuiusque rei propriam rationem reddendam,
hanc quæstionem mouet: quæ adeo clara est, vt cir-
ca literam nihil ferè commentari oporteat.

ARTICVLVS I.

Vtrum Dei filius debuerit assumere verum corpus.

Primum sic proceditur. Videtur, quod
filius Dei non assumpsit verum corpus,
Dicitur enim Philip. 2. quod in similitudi-
nem hominum factus est: Sed quod est se-
cundum veritatem, non dicitur esse secun-

dum similitudinem. Ergo Filius Dei non assumpsit verum corpus.

2. Præterea, Assumptio corporis in nullo derogauit digni-
tati diuinitatis: dicit enim Leo Papa in sermone de Natuit.
quod nec inferiorem naturam consumpsit glorificatio, nec
superiorem minuit assumptio: Sed hoc ad dignitatem Dei per-
tinet, quod sit omnino à corpore separatus: Ergo videtur quod
per assumptionem non fuerit Deus corpori vnitus.

3. Præterea, Signa debent respondere signatis: Sed appa-
ritions veteris Testamenti, quæ fuerunt signa apparitionis
Christi, non fuerunt secundum corporis veritatem, sed secun-
dum imaginariam visionem: sicut patet Isai. 6. Vidi Domi-
num sedentem, &c. Ergo videtur quod etiam apparitio Filij
Dei in mundo, non fuerit secundum corporis veritatem, sed
solum, secundum imaginationem.

Sed contra est quod dicit Augustinus* in lib. 83. quæst. Si
phantasma fuit corpus Christi, fessit Christus: Et si fessit,
veritas non est. Est autem veritas Christus. Ergo non fuit
phantasma corpus eius. Et sic patet, quod verum corpus as-
sumpsit.

Respondeo dicendum, quod sicut dicitur in lib. de Ecclési-
astica* dogmatibus, natus est Dei filius, non putatiue, quasi
imaginatum corpus habens, sed corpus verum.

Et huius ratio potest tripliciter assignari. Quarum prima est
ex ratione humanæ naturæ, ad quam pertinet verum corpus
habere. Supposito igitur ex præmissis* quod conueniens fuerit
Filium Dei assumere humanam naturam, & consequens est
quod verum corpus assumpsit. Secunda ratio sumi potest ex
his, quæ in mysterio incarnationis sunt acta. Si enim non fuit
verum corpus eius, sed phantasticum, ergo nec veram mortem
sustinuit, nec aliquid eorum, quæ Euangelistæ de eo narrant
secundum veritatem gessit, sed solum secundum apparentiam
quandam. Et sic etiam sequeretur, quod non fuerit vera salus
hominis subsecuta: oportet enim effectum causæ proportionari.
Tertia ratio potest sumi ex ipsa dignitate personæ assumptæ:
quæ cum sit veritas: non decuit, vt in eius opere aliqua fictio
esset. Vnde & Dominus hunc errorem per seipsam excludere
signatus est, Luca ultimo, cum Discipuli conturbati, & con-
territi putabant se spiritum videre, & non verum corpus: &
ideo se eis palandum præbuit, dicens, Palpate & videte:
quia spiritus carnem & ossa non habet, sicut me videtis ha-
bere.

Ad primum ergo dicendum, quod similitudo illa exprimit
veritatem humane naturæ in Christo, per modum, quo omnes
qui verè in natura humana existunt, similes specie esse di-
cuntur: non autem intelligitur similitudo phantastica. Ad
cuius evidentiam Apostolus subiungit, quod factus est obediens
vsque ad mortem, mortem autem crucis, quod fieri non po-
tuerat, si esset sola similitudo phantastica.

Ad secundum dicendum, quod per hoc, quod filius Dei ve-
rum corpus assumpsit, in nullo est eius dignitas diminuta. Vn-
de Augustinus* dicit in libro de fide, ad Pe. Exinanitus sei-
psum formam serui accipiens, vt fieret seruus: sed forma Dei
plenitudinem non amisit. Non enim Filius Dei sic assumpsit
verum corpus, vt forma corporis fieret, quod repugnat diuinæ
simplicitati & puritati. Hoc enim esset assumere corpus in v-
nitatem naturæ, quod est impossibile, vt ex supra dictis patet
& Sed salua distinctione natura assumpsit corpus in vnitatem
persona.

Ad tertium dicendum, quod figura debet respondere rei
quantum ad similitudinem, non quantum ad rei veritatem.
Si enim secundum omnia esset similitudo, iam non esset
signus, sed ipsa res: vt Damascenus* dicit in tertio
libro. Conueniens ergo fuit, apparitions veteris Te-
stamenti esset secundum apparentiam, quasi figura: ap-
paritio autem Filij Dei in mundo esset secundum cor-
poris veritatem, quasi res figurata per illas figuratas.

Vnde

31.
de fide ar. 2.
q. 14.
ad 1. c. 3.
ad 2. q. 1. ar.
3. q. 1. c. 3.
ad 4. q. 1. c. 3.

21. ca. 29.
30. c. 34.
princip. c.
35. si c. 30.
q. 6. art. 7.
cor. o. 1. c.
opus 3. cap.
113. c. 227.
in serm. 1.
post med.
illud inci-
pit hic ser.
saluator no-
str.

183. q. 14.
in prin. 4.

Capit. 2. d.
med. habet
in inter co-
stra Augu-
tom. 3.

Quæst. 1.
ar. 1. c.

Cap. 1. de
clin. ad fin.
tom. 3.

Quæst. 2.
ar. 1. c. 2.

Lib. 3. cap.
26. circa fi.